

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Articulus I. Quid homo possit cognoscere ex seipso circa miserias
conditionis suæ humanæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

chrum, nescientes, qua ratione intraverit in mentem, vel quare nobis afferat, & conciliet voluptatem: siquidem plerique, qui id audiunt non intelligunt hoc idioma, id est, non callent regulas Musicae. Non est etiam id suavitas vocum, è quibus sæpè non distinguitur una sola in particulari, & etiam una sola in particulari non facit totam harmoniam; sed est certa quædam veritas abscondita sub omnibus vocibus, quæ delectationem affert animæ.

Fortassis etiam hic homo intelligebat, & percipiebat naturaliter veritatem absconditam sub vocibus, quas nunquam intellexerat; & natura quoque suppetebat ipsi similes, quibus intelligi se faceret, cum nullas adhuc alias ipsius impressisset animo: sed hæc Philosophia est, quæ complectitur forsitan plus imaginationis, quam veritatis: hanc immorari ulterius nolens.

Malo credere, fuisse id miraculum gratiæ, & providentiam Pa-

tris cœlestis, quæ nunquam deest necessitati suarum creaturarum; cumque ipsa nos huc deduxerit pro bono hujus hominis, utique dedit ipsi quoque modum nos intelligendi, & faciendi, ut intelligeremus ipsum.

Sed non dubito, quin hic intercurreret quid supernaturale, videns, hominem illum discursisse velut peritum Philosophum, quandoque etiam velut facundum Oratorem, seque declarasse valde bene in idioma e, quod nunquam didicerat. Fatendum est, id fuisse rarum ingenium, & continuasse in se haud parvum prodigium.

Ecclesiasticus, qui primus ad ipsum pervenerat, proposuit ipsi omnes interrogationes, quæ proponi possunt homini, de quo nihil unquam scivimus, & de quo omnia scire & addiscere volumus. Interrogavit ipsum, quisnam esset, quis ipsum huc collocârit, quid speraret, secum futurum? & ecce tibi omnia, quæ potuit nobis dicere.

ARGUMENTUM.

Quid homo possit cognoscere ex seipso circa miserias conditionis suæ humanæ.

ARTICULUS I.

Nescio, quis sim, nec quis me huc collocârit; nescio, quare hîc sim, nec quid futurum sit mecum; nescio quid de-

siderandum sit mihi, nec quid faciendum, ut mihi faciam satis; nescio, an aliud quid sit præter ea, quæ video; & ex omnibus his nihil est, quod me delectet.

A 2

Con-

Homo scit
naturaliter,
omnes crea-
turas, quas vi-
der, minores
esse se,

4 Considero omnes creaturas,
quæ sunt circa me, & nec ullam
ex illis video, quæ ratione pol-
leat, quæ discurrere nôrit, quæ
docere me possit quidquam ex
iis, quæ scire vellem. Nonnul-
læ relinquunt me hic, quasi in-
curiæ mei, nihilque spectantes ad
me; aliæ me timent, meque fu-
giunt velut inimicum suum; aliæ
me persequuntur, mihi que infe-
runt malum, velut hostes mei; &
horum omnium me latet ratio.

Homo co-
gnoscat ex se
ipso, quod
compositus
sit è corpore
& spiritu.

Me ipsum sine intermissione
considero, jamque à longo tem-
pore memetipsum observo, om-
ni conatu adnitens, ut cogno-
scam me; sed quanto considero
me magis, tanto cognosco me
minus. Interrogo quandoque
meipsum, an aliud nihil sum,
quàm corpus animatum & sen-
sitivum, cæterorum more ani-
mantium? sed intellectus mihi
est, qui discurrat, quique se attol-
lat supra corpus; prærogativam
hanc non possident ipsa. An
igitur spiritus sum, unde nobilio-
ris reddar conditionis, quàm re-
liqua animalia? sed corpus ha-
beo animale, subiectum dolori-
bus, quod indigeat potu, cibò, so-
mnò, sicut cætera omnia. An
ergo sum monstrum compositum
à partibus diversæ naturæ,
non solum sibi dissimilibus, sed
magnam habentibus inter se op-
positionem & pugnam conti-
nuam?

Invenio in me plura, quæ mi-
hi videntur incomprehensibilia; quæ homo
volo, quod nolo, sentio me fer-
ri eò, quod nolo ferri. Experiò
quandoque vehementia deside-
ria rerum, quas amplecti abhor-
rebam, quasi divisus essem à me-
ipso, & una pars colluctans ad-
versus aliam, crudele ipsi movet
ac ciet bellum. Nescio, quid
excitet in me seditionem hanc
domesticam cujus invitus tole-
rare cogor rebelliones ac violentias,
abs eo, quod in mea sit po-
testate, vel eas prævenire, ut im-
pediam; vel sat fortiter reprimere,
ut illas, dum volo, pacificem;
& quando hæc in meipso
sentio contrarietates adeò stu-
pendas, dubitarem quandoque,
an plures sim, an unicus dunta-
xat homo?

Sentio in me, nescio quid ma-
gni, quod interdum attollat me
supra meipsum, insatiabili quo-
dam rerum magnarum abre-
ptum appetitu, quo urgeor ad
immentia concipienda desideria.
Et mox experiò aliquid tam vi-
le, tamque abjectum, ut me de-
primat infra me ipsum, meque
impellat ad concipienda vota ac
sensa tam probrosa, ut illorum
me pudeat, illaque me ipso cen-
seam indigna: horrore percellor,
dum nasci intueor in animo meo
cogitationes, quas aspicere non
auderem, tam mihi videntur a-
bominandæ; & non video, qua
ratio-

Contraria,
quæ homo
experitur à
seipso.

Homo
natura
confus
quam
sionen

ratione concordare unquam possum meipsum cum meipso.

Quando enim oculorum aciem intendo in omnes partes, videor nihil videre nihil, quod dignum sit me. Teneo meis sub pedibus terram, & omnia, quæ gestat ac nutrit in sinu suo, inferiora sunt me: vellem evolare super astra, nisi corporis mei pondus invitum me retineret in terra, cognoscens aliquid majus omni eo, quod cadit sub sensus; percipio quoque, aliquid inveniri majus meo intellectu; nam quanto magis se nititur attollere, altiusque in sublime vibrare, ut illud pertingat, magis invenit, magnitudinem quandam esse se longe majorem, quam probe conspiciat, se nunquam, quidquid fecerit, assecuturum; figurat sibi confuse aliquid super se, quod nequeat comprehendere; & conjicit tantummodo, id esse magnitudinem quandam, bonitatem quandam, pulchritudinem quandam, potentiam quandam, esse quoddam immensum, quandam abyssum, ubi se perdat. Interrogo ipsum: Quo vadis intellectus mi? quid quaeris, quidve vis? Nescio, cur tam sublimè evoles supra te ipsum, in vastam quandam amplitudinem, nullis aretata limitibus, ubi benè vides, te nihil inventurum?

Nihilominus est aliquid, sed nescio, quid sit. Invenio satisfa-

ctionem, dum attollens oculos in cælum, alloquor meipsum: Aspice, amica mea, circumspice ubique, invenies nihil, quod te fatiet, quod te repleat; an igitur plüs es, his omnibus? Dicendum omnino est, te rei cujusdam majoris esse capacem, cum attollas te super omnia, formesque tibi majoris cujusdam, nobiliorisque idæas boni. Qua ratione enim imaginationes tuæ se extenderent longius, quam veritas? quæ verilitudo, non dare in rei veritate ens quoddam perfectius, quam tu concipias, cum ipsemet capias benè, esse aliquid super omne id, quod cogitare potuisti? Et deinde, nonne quandoque sentis stimulari cor tuum, nescio, quo affectu, quo raperis ad amandum & desiderandum illud bonum, quod non cognoscis nisi confusissimè, quin aliquam de ipso formare possis idæam? Ecce tibi, quò me interdum sentiam abreptum, dicere nescirem, qua ratione: & exin è mea consideratione reversus, mei admiror excursum & impetum animi, & concipio in me ipso aliquod principium stupendæ magnitudinis, quod non comprehendo.

Quandoque cadere mihi videor in abyssum tam profundam, ut viliores & abjectiores me inveniam bestiis ipsis. Timeo scorpionem, fugio ab aspectu

Homo habet naturaliter confusam aliquam cognitionem DEL.

contraria, de homine periturus ipso.

Homo experitur in seipso magnas imbecillitates.

aspectu serpentis, tremore me concutit subitaneus quidam tumultus; in video piscibus natantibus in aquis, & volucris cum delectatione volitantibus in amplitudine aëris: video, me in hoc superari ab illis, & facere me non posse, quod faciunt ipsi. Dum me ita affixum terræ considero, alloquor meipsum: Depime in terram oculos, & aspice bestias, quarum es socius: tu habes corpus & sensus, sicut illæ; tu bibis & comedis, sicut illa; tu cubas in terra & dormis, sicut illæ: quanta vilitas, quanta abjectio conditionis tuæ naturalis! Sed experior in meipso aliquid deterius his omnibus; sentio affectus tam indignos, inclinationes tam probrosas, cogitationes tam abominandas, ut horrore percellar, videns enasci illas ex meipso, & præ pudore vix non moriar, dum illas me animo fovere intueor, fateorque libenter, debere in me esse aliquod principium tantæ vilitatis, tantæque abjectionis, quam capere non valeam.

Homo videri potest species cujusdam monstri.

Dum ratione hac in comparationem adduco elevationem meam tam sublimem, cum humiliatione tam profunda, fateor, me hic comprehendere nihil. Quomodo est possibile, quod sentiat se homo ferri ad extremitates sibi adeò oppositas? sumne ego ipse, qui ita elevor?

sumne ego ipse, qui ita deprimor? quomodo esse mihi possunt desideria tam gloriosa, tamque nobilia, conjuncta cum inclinationibus tam probrosis, tamque contemptibilibus? ago ne ego duos pro uno homine solo, quem credo me esse? quale paradoxum, quale sum monstrum, qui tantos in meipso includo contrarietates? & quare sum natus tam beatus, tamque miser. Dum ita is discurrebat, inquebam prorsus submissè Medico, an manifesta cernis argumenta corruptæ nostræ naturæ per peccatum originale? valde benè cognoscit ipse ejusdem effectus, cum sentiat illius miseras; causam tamen illius ignorat, quam ipsi explanare oportet.

Sed adhuc (interpellat ipsum Ecclesiasticus, attonitus aspectu tot luminum, totque cognitionum in homine, qui non imbutus erat nisi eo, quod sana mens ipsi poterat suppeditare) quid putas, quis produxit te, quisque formavit te hac ratione? Nescio, respondit. Certum est, quod memetipsum non fecerim: nunquam enim composuissem me ex partibus non tantum ita diversis. Sed ita oppositis, quæ traherent post se inclinationes tam incompatibiles, ut essem mihi ipsi contrarius, mei ipsius inimicus. Voluissem habere non nisi affectus nobiles, lumina in meo

quod
militat
is exultat
300
L. 1. 1. 1.

Homo benè
cognoscit,
quod seipsum
talem non se
cerit, qualis
est.

meo intellectu omninò pura, quæ me deduxissent in cognitionem veni, & desideria in corde meo omninò innoxia, quæ exstimulassent me ad amandum bonum; & præcipuè vivere voluisssem in pace mecumipso. Certè enim, dum sine intermissione sentio me utrinque trahi; & ex una quidem parte à lege insculpta cordi meo, quæ præcipit mihi, quod æquum est, quæque me dirigeret ad vivendum more hominis ratione præditi; ex altera autem parte à lege intra memetipsum prorsus contraria, quæ me compelleret ad vivendum more bestiar, & committendum ea, quæ indigna sunt homine; hoc ingens mihi videtur supplicium, ansamque præberet mihi conquerendi adversus eum, qui in hunc redegit me statum & conditionem.

Nonnè credis, reposuit Ecclesiasticus, eum, qui tuus est Auctor, esse bonitatem quandam & sapientiam infinitam, eò quòd tibi contulerit mentem & intellectum tam nobilem, atque etiam collocarit in te principium magnitudinis & excellentiæ tam sublimis, ut ipsummet te admireris? Fateor, respondit homo ille, & infinita ratione ipsi hac

ex parte obstringor. Sed quare contulit mihi quoque aliud istud principium vilitatis & inclinationis tam probrosæ, quæ magno mihi est tormento? an opus hoc sit bonitatis & sapientiæ infinitæ?

Non est ipse, reposuit Ecclesiasticus. Siquidem ex principio infinita ratione bono proficisci non potest aliquod malum. Si talis esses, qualis è divinis ipsis Ratio acquirendi cognitionem peccati originalis. manibus in creatione prodiit homo, talis non esses, qualis es. Bene judicare potes, quòd, cum infinite bonus sit, in hominem non contulerit, nisi quod bonum est; cum infinite sit sapiens, ipsi non dederit, nisi quod perfectum est. Sed, alius quispiam destruxit opus ipsius, illudque redegit in statum miserabilem, in quo id conspicis, infeliciter in illud introductò malorum omnium principio! Vah! quis? interrogavit asperè hic homo, totus indignabundus in hunc felicitatis conditionis nostræ humanæ everforem. Audi me, inquit Ecclesiasticus, dicam id tibi; & facile cognosces originem ingentium harum contrarietatum, quas experiris in te ipso, quarumque tibi causa est incognita.

ARGU-